

31 mei 2020

VRIJHEID. LIEFDE. EN DE VRUCHT VAN DE GEEST

Bijbellezing: Galaten 5. vers 1 t/m 24

Met Pinksteren gaat het over heel grote dingen. We lezen in Handelingen 2 over buitengewone gebeurtenissen: een geluid als van een geweldige windvlaag..., vuur!..., heel gewone mensen (de discipelen) die opeens in allerlei talen en dialecten kunnen spreken... 3000 mensen die tot geloof komen in Jezus.... Ook Paulus had in de Galatenbrief al iets van het grote werk van de Heilige Geest aangestipt (3,5), dat ook in Galatië gebeurde. Maar dan zit je daar vanmiddag op de bank thuis en gebeurt er misschien niets bijzonders..., is het voor je gevoel een zondag zoals alle andere zondagen, alleen in deze coronatijd nog een stukje stiller dan normaal misschien... Het werk van Heilige Geest is zoiets groots, had zo'n groots begin zoals de Bijbel erover vertelt, maar hoe zit het dan nu? Ja, er komen nog steeds mensen plotseling tot bekering. Ook in Schollevaar. En het zendingswerk gaat ook nog steeds verder, gelukkig wel! En lees alsjeblieft ook getuigenissen vanuit de Vervolgde Kerk, wat daar allemaal gebeurt door de kracht van de heilige Geest! Maar... het werk van de Geest heeft ook op uw, jouw leven betrekking, zoals je nu misschien gewoon zit te luisteren en gewoon je leven leeft. Het werk van de Heilige Geest is niet alleen groots, spectaculair, buitengewoon..., maar speelt zich ook af in het heel gewone, alledaagse, praktische leven. Daar zal het nu over gaan, vanuit Galaten 5.

Wat Paulus in Galaten 5 zegt over de Heilige Geest staat allemaal in het kader van het grote thema van de Galatenbrief: *de vrijheid die wij als christenen mogen hebben door de Heere Jezus.*

Heel kort: volgens Paulus zijn wij mensen vrijgemaakt door de Heere Jezus. Door Zijn sterven en opstaan is er een nieuw begin gekomen. *Alleen* door wat Hij voor ons heeft gedaan! *Zijn offer. Zijn genade. Hij* heeft ons tot de hemelse Vader teruggebracht en ons nieuw leven geschonken. Alle zonden, schuld, schaamte... maar ook alle gebondenheid aan onze angsten, verlangens, machten die ons beïnvloeden, mogen wij achter ons laten. 'We zijn een nieuwe schepping!', zo zegt Paulus straks aan het einde van zijn brief. Jezus Christus heeft ons in Gods nabijheid gebracht en ons totaal gered.

Maar deze boodschap riep wel vragen op. Kritiek. Paulus spreekt steeds over 'vrij zijn van de Wet', 'je hoeft niet aan de normen van de Wet te voldoen', 'God maakt vrij' enzovoort, maar zet hij daarmee de deur niet open voor alles wat God verboden heeft? Zeg nou zelf: als de Wet van God aan de kant wordt gezet, zeg je dan niet eigenlijk tegen de gemeente: 'alles mag, doe maar waar je zin in hebt, want je bent toch gered?' Nee, zegt Paulus. Die redenering klopt niet. Oh, dus toch nog een beetje Wet, volgens Paulus? Nee, dat zeker niet. Het is anders. Vrij van de Wet, dat is totaal iets heel anders dan 'wetteloos zijn, alles doen wat God verboden heeft.' Vrij-van-de-Wet-zijn betekent juist het tegenovergestelde volgens Paulus, namelijk: liefde! In vers 13 vertelt Paulus: u bent tot vrijheid geroepen, alleen... niet tot vrijheid die aanleiding geeft aan het vlees (dus: het is geen vrijheid waardoor je helemaal los kan gaan)... maar *dien elkaar door de liefde*. Je bent vrij, echt vrij! Maar dien elkaar door de liefde. Letterlijk staat er: wees een slaaf voor elkaar in de liefde. Prachtig! Paulus heeft er in al die hoofdstukken hiervoor op gehamerd: je bent geen slaaf meer! Je hoeft geen slaaf meer te zijn! En wat zegt hij hier? Je bent helemaal vrij, maar wees voor elkaar een slaaf, door de liefde. Want die vrijheid die je hebt gekregen, die vrijheid die je van God ontvangt, is er om *werkelijk lief te hebben*. Om God en je medemens echt lief te hebben, niet meer gedwongen, niet verplicht, maar in vrijheid. Pure liefde. De vrijheid die Jezus jou wil geven, is bedoeld om lief te kunnen hebben. En de liefde die je van God mag ontvangen is bedoeld om werkelijk vrij te kunnen zijn. Vrijheid en liefde horen bij elkaar.

Nou, die *vrijheid* – geen slaven meer, niet slaaf van de Wet, niet van jezelf, niet van God – en die *liefde*... die zijn samen het werk van de Heilige Geest. Wat doet de Heilige Geest in jouw gewone, alledaagse leven? Het heeft alles te maken met *vrijheid* en met *liefde*. De Heilige Geest helpt jou om niet meer te gebonden te zijn aan verwachtingen, eisen, dingen die je beïnvloeden, de zonde, de verleidingen. De Geest helpt u helpen om werkelijk lief te hebben, God lief te hebben boven alles en de naaste als jezelf. Want, zo zegt Paulus, de hele Wet wordt in één woord vervuld: 'je zult je naaste lief hebben als jezelf.'

Vrijheid en liefde. Dat is het werk van de heilige Geest, dat is wat de heilige Geest in uw en mijn leven wil brengen. Maar nu nog wat concreter worden. Hoe krijgt dat vorm in mijn leven? Waar moet ik dan aan denken?

Nu, Paulus helpt ons daarbij. Hij soms eerst op wat vrijheid en liefde, wat het werk van de Geest allemaal niet betekent. Het is een hele lijst die hij opsomt (vers 19-21): allemaal dingen waarbij je helemaal vastzit aan jezelf of aan dingen en wat allemaal tot schade is van jezelf en van anderen. Als je in dergelijke dingen blijft hangen, dan plaats je jezelf buiten het Koninkrijk van God, zegt Paulus heel kras (vers 22). ... Maar wat is het dan wel, dat leven in vrijheid en liefde, waar de Heilige Geest mij in wil helpen? Nu, **de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing**. Dat wil God door Zijn Geest gemeentebreed laten groeien en dat wil Hij ook in uw en mijn leven laten groeien: Je zou zelf nog meer woorden kunnen opsommen die hierbij horen, dat doet Paulus ook in andere brieven.

Dit is dus de vrucht van de Geest die in je (misschien wel gewone, alledaagse, niet opzienbarende) leven mag groeien om je te laten leven in de vrijheid van het geloof en in de liefde van God. De *vrucht* van de Geest. Een prachtige typering! Daar wil ik nu in de rest van de preek bij stilstaan.

Al de slechte dingen die Paulus opsomde, noemde hij *werken* van het vlees en al de goede dingen noemt hij *vrucht* van de Geest. Al die slechte werken komen blijkbaar uit je zelf voort, die doe je zelf, aangedreven, verleid of automatisch misschien, maar je doet het zelf. Bij die goede dingen – liefde, vriendelijkheid, zelfbeheersing – word je ook zelf ingeschakeld, maar het is allereerst een *vrucht* van de Geest. Je maakt het niet zelf. Je mag allereerst ontvangen. Wij mogen van Pinksteren *de vruchten plukken*. Want het is een geschenk. Genade! Gods genade houdt niet op met Pasen: 'nu hebben de mensen wel genoeg redding en liefde ontvangen'. Gods genade gaat nog verder, Gods Geest komt over ons, legt beslag op ons, vervult ons en vormt ons. Zelfs het nieuwe leven in praktijk brengen is dus pure genade van God. Vrucht van de Geest. Alle 'ik doe', 'ik moet', 'ik kan' of 'ik kan niet' wordt daarmee uitgesloten.

En daardoor mag je er ook zeker van zijn dat de heilige Geest het ook in jouw leven kan laten groeien: die liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Ik las het bijzondere voorbeeld van een eikeltje die na een begrafenis van iemand in het open graf was gevallen. Niemand had het gezien. Maar jaren later, toen het graf uiteraard was gedicht en er al jarenlang een marmeren plaat op het graf lag, ontstond er een barst in het marmer. Wat gebeurde er? Er groeide een eikenboom op het graf. Krachtig leven... in zo'n doodse omgeving... leven dat zelfs sterker was dan dat harde marmer. Nu, zo kan en wil de heilige Geest ook in jouw mijn misschien zo steenharde hart werken, het openbreken, ook al is het nog zo dood en koud misschien. Als je in Jezus gelooft, tot inkeer bent gekomen en je leven aan Hem toevertrouwt, dan zal ook jij de Heilige Geest mogen ontvangen, zo zei Petrus op de Pinksterdag.

Ook jij, ook u, mag er zeker van zijn – als u in Jezus gelooft en u aan Hem vasthoudt - Gods Geest Zijn vrucht in uw leven wil laten groeien. ... Maar waar je dan wel voor moet oppassen, is dat je bij jezelf die groei van die vrucht wilt gaan *registreren*.

Een eigenaar van een boomgaard zal vaak de vruchten opmeten. Hij kan met het blote oog prima kan zien hoe het er voorstaat met de vruchten aan de bomen. Maar dat beeld moet je niet gebruiken voor de vrucht van de Heilige Geest. Het werk van de Heilige Geest is een innerlijk proces. Hopelijk plukken anderen er wel de vruchten van, want natuurlijk gaat het niet *alleen* om iets innerlijks, onzichtbaars... maar innerlijke groei, het werk van de Geest, is iets anders dan mooie resultaten zien. Verwar het werk van de heilige Geest niet met prachtige ervaringen, waardoor je een boost krijgt en je gelijk wat zekerder staat in je geloof. Nee, dat kan. Maar misschien kan het werk van de Geest juist wel betekenen dat je gaat inzien hoe weinig vruchtbaar je leen is. Hoe weinig zelfbeheersing je zelf eigenlijk hebt... en hoe lastig je het vindt om echt geduld te hebben met je medegemeenteleden en hoe vaak er allemaal laagjes onder je liefde verschoolen zitten. Dat lijkt misschien allemaal niet op groei, maar het is wel groei. Geestelijke groei. Een pijnlijk groeiproces, maar een groei in de diepte, waardoor het geloofsplantje juist wortel schiet en een stevige basis ontvangt, in plaats van omhoog te schieten en gelijk vruchten te laten zien.

Verwar de vrucht van de Geest niet met goede ervaringen. Er is niet altijd sprake van mooie ervaringen. En mooie ervaringen kunnen ook een heel andere verklaring hebben soms. Verwar de vrucht van de Geest niet met goede ervaringen en verwar de vrucht van de Geest ook niet met je goede eigenschappen. Wat bedoel ik? Nu, iemand die wat minder heetgebakerd is en wat meer geduld heeft dan gemiddeld, is niet gelijk een goede gelovige die vrucht van de Geest laat zien. En tegenovergesteld: iemand die juist zoveel moeite heeft met zichzelf te beheersen is niet gelijk een slechtere, vruchteloze gelovige, want er kunnen zoveel verklaringen en redenen zijn te noemen waarom de een nu zo en de ander nu zo. De vrucht van de Geest is iets anders dan 'waar je van nature goed in bent'. Het zijn namelijk geen keuzevruchten: de een is vooral bezig met dit (liefde) en de ander is vooral goed in dat (vrede). Nee, Paulus heeft het over een enkelvoud: de vrucht van de Geest. Het hoort allemaal bij elkaar. Het gaat er niet om dat je twee of drie van de negen laat zien, het zijn allemaal partjes van een en dezelfde vrucht, dat ene werk van de Geest in je leven.

Ik heb wat met u het woord 'vrucht' van de Geest wat verkend. Ik hoop dat u eruit zult meenemen dat je er dus echt op mag vertrouwen dat de Heilige Geest in je leven wilt werken en dat je daarbij niet op jezelf hoeft te vertrouwen. Het is Zijn vrucht, Hij wil dat nieuwe leven wonderlijk in je laten ontkiemen (Zoals dat eikelkje in dat graf.)

Maar ik hoop dat u daarbij net zoals ik in de afgelopen week tot het besef komt dat dit werk van de Geest heel hard nodig is in ons leven. Het is veel te mager als ik een paar van die vruchtstukjes in mijn leven herken: best wel geduldig en ook best wel vriendelijk. Nee, ik moet denken aan wat Tim Keller schrijft in zijn boekje over de Galaten. Keller schetst in zijn boekje over de Galatenbrief wat volgens hem de echte vrucht van de Geest is en wat volgens hem nepvruchten zijn, die je misschien bij jezelf registreert maar die toch echt iets anders zijn. Het zijn van die plastic vruchten zijn die je in winkels wel eens op een schaal zit liggen: haast niet van echt te onderscheiden, maar ondertussen. Niet je tanden in zetten. Wat is nu echte vrucht van de Geest en wat is nu een nepvrucht? Neem nu 'liefde'. Echte liefde als vrucht van de Geest is belangeloze liefde, iemand willen dienen omwille van hem- of haarzelf, niet om wat hij of zij jou geeft. De nepvrucht 'liefde is: liefde om er zelf ook wat aan te hebben, liefde geven om liefde terug te ontvangen. Aan de buitenkant is er geen verschil te zien, maar als ik eerlijk ben naar mijzelf: op welke momenten en bij welke mensen is er bij mij sprake van echte, belangeloze liefde... en op welke momenten is het die plastic liefde, die geen smaak heeft? .... Of neem het tweede stukje van de vrucht: 'vreugde'. Echte vreugde voor een gelovige is vreugde in God omdat God het waard is. Echte vreugde in het geloof is samen God de lofzang toezingen, ongeacht de omstandigheden, of het nu coronatijd is of niet. God loven om wie Hij is. De nepvrucht 'vreugde' is: blij zijn met God, omdat je zoveel hebt gekregen, omdat je nog steeds gezond bent.

Vreugde die afhankelijk is van je omstandigheden en die zomaar kan omslaan in het tegendeel. Is er bij mij sprake van echte vreugde in God als vrucht van de Geest? Of tel ik mijn zegeningen en bepaalt dat het saldo van mijn vreugde? ... Of neem de vrucht 'nederigheid'. De vrucht 'nederigheid' lijkt misschien veel op een minderwaardigheidsgevoel maar het is totaal anders. Want met een minderwaardigheidsgevoel blijf je passief, je straft jezelf daarmee. Nederigheid is juist actief, een bewuste keuze voor de ander, jezelf opofferen, de minste willen zijn, omdat je alle rijkdom in Christus hebt gevonden. ... Of neem ten slotte als laatste voorbeeld de vrucht 'vriendelijkheid'. Echte vriendelijkheid is kwetsbaar, is gunnend. Niet: aardig-doen-maar-ondertussen-jaloers-zijn. Echte vriendelijkheid is niet vriendelijk-en-loyaal-en-humoristisch doen, omdat je weet dat je daarmee aardig gevonden wordt en goed overkomt en je in waardering stijgt. Dat is een plastic vrucht, bijna niet te onderscheiden in het dagelijks leven, maar wel zonder enige vitamine of smaak.

Ik vond het best wel schokkend om mijzelf hiermee een spiegel voor te houden. Die vrucht van de Geest lijkt heel veel op wat wij onszelf vaak hebben aangeleerd aan vriendelijkheid, zelfbeheersing, vrede..., maar aangeleerde eigenschappen, sociaal wenselijke zaken, zijn wat anders dan de vrucht van de Geest. De vrucht van de Geest is zoveel puurder, gezonder en rijper. Echt, dat werk van de Geest is genade – je mag het ontvangen als je in Christus gelooft – maar je hebt het ook zo bijzonder hard nodig om te worden zoals God je heeft bedoeld.

Want als je nu nog eens goed naar die stukjes van de vrucht kijkt hè: die liefde, blijdschap, vrede geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing..., kunt u daar een gezicht in zien? Ik wel. Ik zie het gelaat van Christus in die vrucht. En dat was het diepe verlangen van Paulus, zo hoorden wij vorige week: dat Christus in u gestalte krijgt, dat Zijn leven in Uw leven zichtbaar zal worden (Gal 3,19). Worden zoals Hij. Door Zijn Geest.

We begonnen de preek met te constateren dat er in de Bijbel heel grootse dingen over de Heilige Geest worden verteld. Vuur, wind! Massabekering. Allerlei talen. Maar ik vertelde u dat de Geest ook in uw gewone, misschien doorsnee leven wil werken.

Hij wil u helpen om in de vrijheid van het geloof te staan. Vrij van alle dingen die ons knechten, tot slaaf maken, ons binden. De enige verbinding die onlosmakelijk is, is met Christus. In Hem is onze ware vrijheid, is het eeuwige leven.

De Heilige Geest is gekomen om u te helpen om in die vrijheid van het geloof te staan. Vrij om zo echt vanuit de liefde te leven. God lief hebben boven alles. En de naaste als jezelf.

En om zo vanuit die vrijheid en in de liefde te kunnen leven, wil de Heilige Geest Zijn vrucht in uw en jouw leven laten groeien. Hij zal dat doen. Echt waar. Het is Zijn vrucht. Maar zet je er natuurlijk ook zelf voor in. Als je bij jezelf ontdekt dat je nog zo vast zit aan die slechte dingen die Paulus noemt, waardoor je zo weinig vrucht in je leven ziet... vraag jezelf dan steeds af: waarom heb ik dat nodig? Waarom die ongezonde seksuele drang? Waarom die jaloezie? Waarom dat op mijn strepen blijven staan? Wat zit er onder? Wat moet ik belijden en bij het kruis van de Heere Jezus neerleggen.

En ga steeds weer terug naar het kruis. Ja, ga in je persoonlijk geloof steeds weer terug naar het Kerstfeest: God die de wereld zo lief had dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft! Ga steeds weer terug naar Pasen: de Heer is waarlijk opgestaan! Het is volbracht! Er is een nieuw leven aangebroken! Ga steeds weer terug naar Hemelvaart: Hij is de allerhoogste Koning, niets en niemand kan mij aan Zijn macht onttrekken. En als je zo steeds naar de Heere Jezus teruggaat... je blijft verwonderen over alles wat Hij heeft gedaan en Wie Hij is, dan zal het na Kerst, Pasen en Hemelvaart voor u ook Pinksteren worden.